

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **M.W.**

skazanego z art. 119 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 maja 2026 r.

wniosku skazanego

o wyłączenie sędziego A.B. od udziału w sprawie IV KK 330/25

na podstawie art. 41 § 1 k.k. w zw. z art. 42 § 1 k.k. oraz art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. i art.

6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wartości

postanowił

wyłączyć sędziego A.B. od udziału w sprawie IV KK 330/25.

UZASADNIENIE

W kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego M.W. od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 stycznia 2025 r., sygn. akt II AKa 586/24, a zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. IV KK 330/25, podniesiony został zarzut uchybienia z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności związany z udziałem w składzie sądu pierwszej instancji (Sądu Okręgowego w Rybniku) sędziego X. Y. powołanego na urząd sędziego sądu okręgowego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie

ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3 – dalej w tekście ustawa o KRS z 2017 r.).

Po wyłączeniu, na wnioski skazanego, od udziału w tej sprawie sędziów: I.Z. postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 21 stycznia 2026 r., KRI 1417 (po wcześniejszym wyłączeniu od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego I.Z. sędziego P.K. postanowieniem SN z dnia 15 grudnia 2025 r., KRI 1355), S.S. postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2026 r., KRI 1510 i A.D. postanowieniem SN z dnia 28 kwietnia 2026 r., KRI 1656, kolejnym referentem sprawy wyznaczono sędziego A.B.

Pismem z dnia 22 maja 2026 r. (data wpływu do SN) skazany M.W. wniósł o wyłączenie od udziału w sprawie IV KK 330/25 również sędziego A.B. wskazując na fakt jego powołania na urząd sędziego Sądu Najwyższego przez organ ukształtowany w trybie ustawy o KRS z 2017 r. oraz odwołując się do utrwalonego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz), Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) i Sądu Najwyższego związanych z kwestią udziału w procesie nominacyjnym sędziów Sądu Najwyższego Krajowej Rady Sądownictwa w składzie odmiennym niż to stanowi art. 187 ust. 1 Konstytucji RP.

Podkreślił, że decyzje o wyłączeniu sędziego A.B. od rozpoznawania spraw kasacyjnych zapadały wcześniej wielokrotnie, zauważając, że w toku postępowania w jego sprawie wyłączono już, z tożsamyh przyczyn, troje innych sędziów Sądu Najwyższego powołanych na urząd sędziego tego Sądu w takim samym jak sędzia A.B. trybie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek skazanego o wyłączenie od udziału w sprawie IV KK 330/25 sędziego A.B. jest zasadny w sposób oczywisty.

W całej rozciągłości podzielić należy zawartą w piśmie skazanego motywację prowadzącą do konkluzji, że udział w rozpoznaniu kasacji jego obrońcy

sędziego A.B. będzie naruszał standardy niezawisłości i bezstronności określone w Konstytucji RP oraz regulacjach traktatowych.

Sąd Najwyższy w tym składzie za trafne uznaje również te wszystkie argumenty, które wyrażone zostały w toku postępowania w niniejszej sprawie przez inne składy, skutkujące wyłączeniem od udziału w niej sędziów I. Z., S. S. i A. D.. Argumentację zawartą w tych orzeczeniach (KRI 1417, 1510 i 1656), nie znajdując powodów do jej w tym miejscu powielania, uznaje jak własną.

Podkreślić więc jedynie należy, że poza powodami związanymi z osobą A.B., skutkującymi uzasadnionymi wątpliwościami co do jego bezstronności w danej sprawie (art. 41 § 1 k.p.k.), jego wyłączenie powinno nastąpić z mocy samego prawa w oparciu o przepis art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k., ponieważ rozpoznając kasację, w której jedyny zarzut dotyczy uchybienia m.in. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a związany jest z trybem powołania konkretnej osoby na urząd sędziego Sądu orzekającego w pierwszej instancji w oparciu o przepisy ustawy o KRS z 2017 r., sędzia A. B. orzekałby w sprawie, która dotyczy go bezpośrednio (powołanie w tożsamym trybie).

Sąd Najwyższy podtrzymuje także swoje wcześniejsze stanowisko wyrażone m.in. w postanowieniach z dnia 26 lipca 2024 r., III KK 608/23 (KRI 525) i z dnia 6 września 2024 r., II KK 564/23 (KRI 555) oraz zawartą w tych orzeczeniach motywację wskazującą na konieczność wyłączenia sędziego A.B. od rozpoznawania spraw kasacyjnych, z uwagi na ewentualne konsekwencje braku takiego wyłączenia na gruncie przepisów polskiej procedury karnej (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), jak i na gruncie regulacji traktatowych dających podstawę do rozważania takiej okoliczności jako naruszenia art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, na co wskazują liczne orzeczenia ETPCz (zob. wyroki – z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce* [skarga nr 43447/19], z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce* [skargi nr 49868/19 i 57511/19], z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma sp. z o.o. przeciwko Polsce* [skarga nr 1469/20], z dnia 15 marca 2022 r. [Wielka Izba], *Grzęda przeciwko Polsce* [skarga 43572/18] oraz z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce* [skarga nr 50849/21]) oraz art. 47 Karty Praw

Podstawowych Unii Europejskiej (zob. np. wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19 i z dnia 21 grudnia 2023 r., C-718/21), co w konsekwencji może spowodować odpowiedzialność finansową Rzeczypospolitej Polskiej w wypadku wniesienia i to z większym niż duże prawdopodobieństwem, skutecznej skargi do ETPCz.

Bezspornym jest również i to, że sędzia A.B. nie tylko powołany został na stanowisko sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r., niespełniającej konwencyjnego wymogu organu niezależnego, ale nadto powołanie to nastąpiło do Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, a więc do organu mającego *de facto* charakter „sądu specjalnego”, o czym w sposób jednoznaczny wypowiadał się już Europejski Trybunał Praw Człowieka, w cytowanym wyżej wyroku z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, a także Trybunał Sprawiedliwości UE (ostatnio w wyroku z dnia 4 września 2025 r., C-225/22). W konsekwencji nie można było również pominąć – w kontekście prowadzonych w tym miejscu rozważań – okoliczności, które doprowadziły do obecnego orzekania sędziego A.B. w Izbie Karnej Sądu Najwyższego, a więc przeniesienie go do legalnej Izby Sądu Najwyższego decyzją osoby pełniącej funkcję Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, w sposób stanowiący ominięcie wymogów określonych w art. 179 Konstytucji RP (zob. postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2023 r., II KK 82/23; z dnia 7 marca 2024 r., IV KK 571/23). Sąd Najwyższy w tym składzie wyrażony w powołanych wyżej orzeczeniach pogląd w pełni podziela, uznając za uzasadnione stwierdzenie, iż akty nominacji na stanowiska w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, jako organie, który w powołanych już w tym uzasadnieniu orzeczeniach ETPCz i TSUE uznany został za organ niespełniający konstytucyjnego i konwencyjnego wymogu sądu niezależnego i bezstronnego „ustanowionego ustawą”, podjęte przez Prezydenta RP wyłącznie w ramach konkursu na stanowiska w tej Izbie, nie obejmują powołania do każdej innej Izby Sądu Najwyższego i tym samym nie wywołują skutków związanych z takim powołaniem. Wadliwość tego powołania nie może prowadzić do usankcjonowania pierwotnej wady, a tym bardziej uprawniać do orzekania w innych Izbach Sądu Najwyższego. Ta pierwotna wadliwość powołania na stanowisko sędziego Sądu

Najwyższego w konkursie do Izby Kontroli nie może być również w drodze wtórnych, mających charakter techniczny zabiegów, konwalidowana. Skutek taki (konwalidacja) mógłby zostać osiągnięty wyłącznie poprzez przeprowadzenie prawidłowej procedury powołania i to powołania do prawidłowo ukształtowanego sądu.

Mając na uwadze całokształt poczynionych wyżej rozważań uwzględnienie wniosku skazanego M.W. o wyłączenie od udziału w sprawie IV KK 330/25 sędziego A.B. uznać należało za konieczne.

[WB]

[r.g.]